

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 26 november 2025
Petear	: 12 november 2025
Agendapunt	: 2.5/3.5
Nummer	:
Datum voorstel	: 29 september 2025
Onderwerp	: Controleprotocol jaarrekening en normenkader 2025
Zaaknummer	: Z.865688
Portefeuillehouder	: de heer R.M. van Iddekinge

Voorstel:

Het controleprotocol jaarrekening 2025 vast te stellen en het als bijlage daarbij behorende normenkader 2025 vast te stellen op juistheid, volledigheid en actualiteit.

Inleiding - Ynliding

Jaarlijks stellen we een controleprotocol jaarrekening op en leggen we deze voor aan de raad. Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan het college over de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2025 en daarmee tevens het financieel beheer over het rekeningjaar, zoals dat is uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Fryske Marren.

In mei 2024 heeft de gemeenteraad aan Eshuis Accountants en Adviseurs de opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet voor onze gemeente uit te voeren voor de boekjaren 2024 tot en met 2027, met de mogelijkheid dit te verlengen met maximaal 2 keer 1 jaar. De accountant geeft een verklaring af inzake getrouwheid (d.w.z. volledigheid van realisatiecijfers), deze ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording (d.w.z. juistheid van de realisatiecijfers). De rechtmatigheidsverantwoording wordt sinds boekjaar 2023 opgesteld door het college.

Het controleprotocol en normenkader liggen later voor dan u gewend bent, dit in verband met een aangekondigde wetswijziging die gevolgen heeft voor het opstellen van dit controleprotocol. De wijzigingen waren onder andere de percentage voor de materialiteit, de omvangsbasis voor de materialiteit en de afweging van de fouten en onzekerheden. Deze en verdere wijzigingen lichten wij verder toe onder argumenten kopje 1.4.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

De controlerend accountant en het college krijgen met het controleprotocol een richtlijn in handen voor het uitvoeren van haar rechtmatigheidsverantwoording. Zonder dit protocol kunnen de accountant en het college hun werkzaamheden niet op de vereiste manier verrichten en afronden.

Argumenten - Arguminten

1.1 Het college is verantwoordelijk voor de Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf verslagjaar 2023 moet het college een verantwoording opnemen in de jaarrekening over de rechtmatigheid van de relevante financiële beheershandelingen. De accountant zal toetsen of de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) getrouw is. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een

oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

1.2 Het college kan de controle alleen naar behoren uitvoeren op basis van een controleprotocol

Het college heeft voor het uitvoeren van haar controle, aanwijzingen nodig. Deze aanwijzingen worden vastgelegd in een controleprotocol en hebben betrekking op de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren toleranties (zie hiervoor bijlage 1). Deze percentages zijn in lijn met de toleranties die de accountant gebruikt in zijn controle, om zo de werkzaamheden voor de controle efficiënt te kunnen uitvoeren.

1.3 Het normenkader is de basis voor de controle op onze gemeentelijke wet- en regelgeving

Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financiële beheer wordt extra aandacht besteed aan de rechtmatigheidscriteria begrotingscriterium, het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium) en het voorwaarden criterium. Voor dat laatste criterium houdt dat in dat besteding en inning van gelden door een gemeente aan bepaalde voorwaarden zijn verbonden waarop door het college moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving. In de bijlagen bij dit protocol treft u het normenkader aan. Dit is een kader voor de controle, waarbij een overzicht wordt gegeven van de gemeentelijke wet- en regelgeving.

1.4 De wet Besluit accountantscontrole decentrale overheden (bado) is op een aantal punten gewijzigd

Vanaf verslagjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten. De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de beoordeling van de accountant op de jaarrekening. De aanpassing van de wet bado is gepubliceerd op 16 april 2025. Zo is het percentage voor de materialiteit gewijzigd. Dit was eerst 1%, dit is nu 2%. De omvangsbasis voor de materialiteit werd eerder bepaald door de totale lasten inclusief stortingen in de reserves. Dit is nu exclusief stortingen in de reserves. De afweging van de fouten en onzekerheden werden eerder afzonderlijk getoetst aan hun eigen grensbedrag. De materialiteit voor fouten was 1% en die van onzekerheden 3%. Deze worden nu samengevoegd tot één grensbedrag van 2% waarbij de accountant deze nu als totaal moet betrekken in de oordeelsvorming.

Kanttelingen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

Niet voldoen aan vereiste kaders voor interne- en jaarrekeningcontrole

De vaststelling van het controleprotocol en het normenkader 2025 bieden kaders en uitgangspunten voor zowel onze interne controle als de jaarrekeningcontrole. Deze kaders zijn nodig voor het college als grondslag voor de rechtmatigheidsverantwoording en voor de externe accountant als basis voor de jaarrekeningcontrole. Wanneer deze kaders niet worden vastgesteld, kan er geen gegronde controle plaatsvinden.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Externe regelgeving

In artikel 213 van de Gemeentewet wordt voorgeschreven dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Interne regelgeving

Financiële verordening gemeente De Fryske Marren en Controleverordening gemeente De Fryske Marren.

Financiën - Finânsjes

n.v.t.

Duurzaamheid - Duorsumens

n.v.t.

Participatie - Partisipaasje

n.v.t.

Communicatie - Kommúnikaasje

Het controleprotocol, het normenkader en het proces m.b.t. controle wordt jaarlijks geëvalueerd samen met de accountant. Ook worden de stukken besproken in de auditcommissie. Na vaststelling gebruikt de accountant het protocol voor bij de jaarrekeningcontrole van 2025 en het college voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Na vaststelling wordt de accountant geïnformeerd.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Auditcommissie	5 november 2025
Petear	12 november 2025
Debat/Beslut	26 november 2025

Bijlagen - Taheakke

1. Bijlage 1 Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie
2. Bijlage 2 Controleprotocol jaarrekening 2025
3. Bijlage 3 Controleprotocol jaarrekening 2025 (Wijzigingen geel gearceerd)
4. Bijlage 4 Normenkader 2025
5. Raadsbesluit Controleprotocol en normenkader 2025

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel